

(I) „Косовски проблем није ништа друго до погодан изговор за прикупљање политичких поена.“

(II) „Независност Косова је наша реалност и очекивана последица када се суочимо са прошлошћу.“

(III) „Шта бисмо ми са Косовом у оквиру Србије кад на њему готово и да нема српског становништва?“

Ово су само неке од изјава које се ових дана могу чути у медијима, а које су и ранијих година биле „интелигентан“ адут у полемикама на српској политичкој сцени.

(I)

Посматрајући овако редом записана три најчешће призивана „аргумента“, стиче се утисак да је први заиста у великој мери истинит. Али није проблем у његовој истинитости, већ у томе како се и у којим приликама користи. За разлику од друга два, на њега је много теже дати одговор и предочити могуће последице које при таквом аргументисању настају.

Најгрубље речено, „свака политичка борба је борба за власт и опстанак на власти“. Мрцварећи тему Косова многи су се исте домогли или је напустили под овим или оним околностима. То питање је било пресудно у случају Милошевића, у тренутку када је ступао на јавну сцену, а такође и када је са ње одлазио. А у нешто мањој мери тако је

било и са Коштуницом. Са сличним проблемом ће морати да се суочи и садашња државна постава и колико год да су различита политичка становишта бивших и садашњих „властодржаца“, ни једни ни други не могу да превазиђу остатак у рачуну када се покрене питање јужне српске области. А тај рачун, нажалост, стиче се утисак, као да се свео на ниво личних расправи и несугласица, те пребацивања кривице са једне на другу страну за ко зна све које политичке, социјалне или економске неуспехе. Стога не чуди што се косовско питање врло често тенденциозно вулгаризује када се помиње као средство за прикупљање политичких поена. Најпогубније од свега је то што такав принцип деловања заиста и доноси извештан успех партији која га вештије користи. Али ни то не може довека трајати. Српска јавност је презасићена оваквом реториком, па је ефекат супротан ономе који се желео постићи. Јер скоро да нема грађанина Србије који се није бар једном разочарао у партију за коју је гласао, а у чијем је политичком програму Косово било незаобилазна ставка. У томе и јесте опасност која се услед поменуте засићености Косовом као адутом тешко наслућује, а за чије је уочавање потребна дубља анализа овог државног и националног питања.

Наиме, налазимо се пред искушењем да се услед малодушности, кукавичлука и осећања изиграности изборним обећањима, затим окренутости личним проблемима, прво појединачно, а онда и као нација одрекнемо Косова и Метохије, не схватајући да појединац може опстати само у заједници, а да ту заједницу превасходно дефинише територија и народ којем припада, а никако територија без народа или народ без територије. Посвећујући се себи и животу „од данас до сутра“ заправо одмахујемо руком пред затеченим проблемом и само одлажемо предстојећу агонију неумитног расула државе. Мислимо при томе да ће наше одмахивање зауставити захтеве наших непријатеља за даљим разарањем наше државе. Будимо сигурни да неће. Има осим Косова још интересантних тема и територија које се од Србије могу узети.

Могли бисмо се у том смислу осврнути на замерке појединих политичара како је спољнополитичка борба медијски наметнута и пренаглашена са циљем да се пажња скрене са питања унутрашњих – свакодневних нерешених проблема и обрнуто. Да се истицањем проблема унутар граница Србије врши замена теза и замагљује однос са светом, парцијално или у целини. Посматрано на овај начин проблем Косова добија онај смисао који би управо требало избећи, а то је да оно постаје „монета“ за поткусуривање страначких интереса и нека нова обећања о бољем животу. Тренутна власт је ово уочила и у својој декларативној пароли „И Косово и ЕУ“ покушава да на први поглед превазиђе поменути јаз, па тај став заиста делује смислено, иако не мора бити искрен.

А да ли је тај став искрен? Подношење резолуције Генералној скупштини Уједињених нација у изворном облику у каквом га је усвојила Скупштина Србије могло би да одагна све сумње у вези са тим. У том случају се и коначно разрешава питање да ли је за

актуелну власт Косово и даље само погодна „реч“ у политичким играма или се ипак стекла свест о „минимуму националних интереса“. А и о томе би се дало полемисати јер тешко да би се очување целовитости земље могло назвати минимумом националних интереса. Данас се чак и та изјава све чешће само протоколарно помиње. Било како било, питање Косова ће свега још неколико дана имати тежину какву је до сада имало у ситнополитичким препуцавањима. Након тога би могло да постане нови митски симбол будућим поколењима. У Србији чије се границе тешко могу назрети, али не зато што је сувише велика него зато што је све мања.

(II)

Врло је индикативно да наговори и „предлози“ упућени српској дипломатији да одустане од подношења резолуције долазе управо од оних земаља чије су политичке кампање 1999. године довеле до бомбардовања Србије мимо било какве одлуке Уједињених нација, а да управо исте те земље, предвођене САД и Великом Британијом, а сада и Немачком, опет желе да избегну ту институцију. Да ли је на помолу ново кривично дело у којем Србија не би требало да буде саучесник. У недавним посетама дипломата из наведених држава имали смо прилику да чујемо врло „охрабрујуће“ изјаве о томе како је независност Косова свршен чин и како је то наша реалност, па се намеће питање са каквом би то реалношћу ми требало да се суочимо. Холокаустом или Јасеновцем, “демократским ратом” у Ираку или Авганистану? Несумњиво је да су сви ови подухвати били „победнички и праведни“.

Да ли је независност Косова наша реалност и да ли је она директна последица политике вођене у претходним годинама? Није. Косовска независност није одлука Србије. Последица ранијих политика је само то да имамо мање или веће проблеме у решавању овог питања. А да ли је оно наша реалност? Јесте. Косово је одузето на силу и стога не значи да се сила као таква мора прихватити. Она се пре свега мора разумети. Можда се пред њом треба и повити, али прихватити сигурно не. А у овом случају се може разумети само то да га можемо бранити онолико колико нам то други допусте и колико сами будемо вешти да исправимо неправду која нам је нанета, а то је да нам је на најбруталнији могући начин, војном силом, окупиран део државне територије. Много боље објашњење за појам реалног како се оно у данашњој светској политици користи било би да је то стање на терену и ништа више. Овако тумачен појам оставља довољно простора да се такво стање једног дана промени.

Филозофско значење "реалног" је оно што нам се некаквим представља, али чија се суштина може сазнати и као другачија.

(III)

Дакле, шта бисмо ми са Косовом у склопу Србије, Косову на којем више скоро и да нема српског живља (иако га и те како има), сиромашном и неразвијеном земљом, поврх свега загађеном НАТО муницијом. Ово је и најједноставније питање, на које је могуће дати и најлакши одговор. Једна територија се не напушта и не препушта другоме само зато што на њој има много проблема. Од проблема се не бежи, они се решавају. Јер како се у супротном поставити према било ком будућем проблему који је на помолу. Да ли ћемо сутра због тога, аргументацијом равном садашњем политичком миљеу, рећи да напуштамо Рашку или прекосутра Војводину само зато што су ти делови наше отаџбине неке потребни, а нама и не баш претерано јер се, ако треба, можемо сместити и на другом месту (док неке, наравно, и то не затреба).